

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52

Телефон: (02) 98591 Факс: (02) 9870827

Изх. № *24.00.28*
Дата: *11.04.2007*

До
Директора на
Дирекция „ОУИ“ –
при ЦУ на НАП

У К А З А Н И Е

Относно: действия на органите по приходите във връзка с погасени по давност задължения

По повод зададени въпроси, отнасящи се до действия на органите по приходите във връзка с погасени по давност задължения и с цел осигуряване единното прилагане на данъчното и осигурителното законодателство, на основание чл. 10, т.4 от Закона за националната агенция за приходите давам следните задължителни указания:

I. Правна същност и приложим закон

1. Правна същност на погасителната давност

Давността е период от време, определен по продължителност от закона, през течение на който, ако посетелят на едно субективно право не го упражнява, то се погасява. В резултат на изтекла погасителна давност се погасява не дългът, а възможността той да бъде събран принудително. Възражението за изтекла давност е процесуално право на длъжника, косто той може и да не упражни, а да плати доброволно погасеното по давност задължение.

Тъй като институтът на давността е взимателен от гражданското право, той се прилага със съдържанието, което има в този клон на правото, доколкото в данъчното и осигурителното право няма норми, които му противоречат. Поради това и по отношение на данъчните и осигурителните задължения следва да се приеме, че **с погасяване на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла**, какъвто е регламентът на чл. 119 от Закона за задълженията и договорите. Аргумент в тази насока е текетът на чл. 174 от ДОПК, съгласно който не подлежат на връщане доброволно платени публични задължения, изпълнени след изтичане на давностния срок, включително отписаните. Аналогичен е текетът на чл. 156, ал.3 от ДПК /отм./.

2. Спиране на давността

За времето на спиране на давността давностният срок не тече. С отпадане на основанието за спиране се възобновява теченето на давностния срок, като продължава да тече не изтеклата до момента на спирането част от него.

Периодът на спиране не се включва в срока на давността - с него тя се удължава. След отпадане на основанието за спиране, давностният срок се допълва с период от време, равен на разликата между целия срок на давността и изтеклото време до спирането.

3. Прекъсване на давността

От прекъсването на давността започва да тече нова давност. Това означава, че с прекъсването на давността се заличава с обратен ефект изтеклият давностен срок и започва отново да тече законоустановеният такъв.

4. Приложим закон

Възможно е давностният срок да е започнал да тече при действието на един закон, но преди изтичането му законът да бъде променен или отменен, като новият нормативен текст въвежда различен регламент относно давността. В действителното ни законодателство няма установена обща норма за подобни случаи, но правен принцип е, че нормите за сроковете, установени в нов закон, не се прилагат към започнали да текат вече заварени срокове, освен ако за завършването им по стария закон се изисква по-дълъг срок от предвидения по новия закон.

5. Преклузивен срок по чл. 109 от ДОПК

Съгласно чл.109 от ДОПК, не се образува производство за установяване на задължения за данъци по този кодекс, когато са изтекли 5 години от изтичането на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация. Срокът не тече, когато е образувано наказателно производство, от изхода на което зависи установяването на данъчните задължения.

Този срок не е давностен, а преклузивен срок. С изтичането му се пренягва възможността на органите по приходите да установяват данъчните задължения. Този срок се прилага служебно, а не по искане или възражение на лицето. Срокът се отнася единствено до допустимостта на производствата за установяване на задълженията за данъци и е неприложим по отношение на производствата за установяване на осигурителни вноски и други публични вземания.

II. Правна регламентация на давността съгласно Данъчно - осигурителния процесуален кодекс

1. Давностни срокове

Съгласно разпоредбата на чл.171, ал.1 от ДОПК, публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок.

С изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността освен в случаите, когато задължението е отсрочено или разсрочено - т.нар. абсолютна давност (чл.171, ал.2 от ДОПК).

С изтичането на давностните срокове по чл.171 от ДОПК се погасява правото да се събере по принудителен ред публичното вземане, за което тези срокове са изтекли. Самото публично вземане остава дължимо и може, както да бъде платено доброволно (чл.174 от ДОПК), така и да бъде прихванато (чл.128, ал.1 от ДОПК; 170, ал.3 от ДОПК).

2. Спиране на давността

Чл. 172, ал.1 от ДОПК регламентира основанията и периода на спиране на давността:

Съгласно визирания законов текст, давността спира при следните хипотези:

1. когато е започнало производство по установяване на публичното вземане - до издаването на акта, но за не повече от една година. Следва в случая да се приеме, че с налице започнало производство, когато заповедта за възлагане на ревизия е връчена на данъчно задълженото лице.

2. когато изпълнението на акта, с който е установено вземането, бъде спряно - за срока на спирането;

3. когато е дадено разрешение за разсрочване или отсрочване на плащането - за срока на разсрочването или отсрочването;

4. когато актът, с който е определено задължението, се обжалва. В случая срокът на спирането е от датата на обжалването на акта, с който е определено задължението, до приключването на административните и/или съдебни производства е влязло в сила решение на компетентния орган или съд.

5. с налагането на обезпечителни мерки. Спирането е за срока, през който обезпечителните мерки са в сила.

6. когато е образувано наказателно производство, от изхода на което зависи установяването или събирането на публичното задължение. Срокът спира от образуването на наказателното производство до неговото приключване с прекратяване на същото или влязла в сила присъда.

3. Прекъсване на давността

Съгласно чл. 172, ал.2 от ДОПК, давността се прекъсва с:

- издаването на акта за установяване на публичното вземане или
- с предприемането на действия по принудително изпълнение.

Ако актът за установяване бъде отменен, давността не се смята прекъсната.

Съгласно чл. 172, ал.3 от ДОПК, правната последица от прекъсването на давността е, че от прекъсването на давността започва да тече нова давност.

III. Приложим закон за погасителната давност относно данъчни задължения

1. Погасителна давност при действието на Закона за данъчното производство /ЗДП/ и Закона за събиране на държавните вземания - ЗСДВ /отм./

Съгласно чл. 22 от ЗДП /отм. в сила от 1993г.- до 2000г./, данъчното задължение се погасява с петгодишна давност. Давността започва да тече от 1 януари на годината, следваща тази, за която се отнася данъчното задължение. ЗДП не предвижда прекъсване, а само спиране на давностния срок. Когато е започнала данъчната проверка или ревизия и срокът по ал. 1 изтича през нейното времетраене, давността се спира до завършването ѝ, но за не повече от една година.

Съгласно чл. 1, ал.2 от ЗСДВ /в сила от 1996г./, данъци, акцизи и други вноски за бюджета, в т. ч. и за държавното обществено осигуряване, вноски по извънбюджетни фондове, надвзети пенсии, както и глоби по актове на данъчните органи, съдебни разписки и вземания в полза на държавата по влезли в сила решения на съдилищата и наказателни постановления, са държавни вземания по смисъла на този закон. Съгласно чл. 6, ал.1 от ЗСДВ, вземанията на държавата по чл. 1, ал. 2 и вземанията за лихви върху тях се погасяват с изтичането на петгодишна давност, освен ако със закон е предвидено друго. Давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо. Давността се прекъсва с всяко действие на данъчния орган по събиране на държавните вземания, предприето за принудително изпълнение на вземането. От прекъсването на давността започва да тече нова петгодишна давност. Независимо от спирането и прекъсването на давността вземането не се събира, след като са изтекли 15 години от деня, в който то е станало изискуемо. След изтичане на този срок, задължението се отписва по ред, установен с наредба, издадена от министъра на финансите.

2. Погасителна давност при действието на Данъчния процесуален кодекс /в сила от 01.01.2000г. до 31.12.2005г./

Съгласно чл. 140 от ДПК, публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, смятано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. С изтичането на 10-годишен давностен срок се погасяват всички публични вземания, независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в случаите на отсрочване и разсрочване.

Съгласно чл. 141, ал.1 от ДПК, давността спира:

1. когато е започнала данъчна ревизия - до завършването ѝ, но за не повече от една година;
2. когато изпълнението на данъчния акт бъде спряно - за срока на спирането;
3. когато е дадено разрешение за разсрочване или отсрочване на плащането - за срока на разсрочването или отсрочването;
4. когато длъжник - физическо лице, пребивава извън страната повече от три месеца без прекъсване - до датата на завръщането му;
5. когато актът, с който е определено задължението, се обжалва /в сила от 30.04.2002 г./;
6. с налагането на обезпечителни мерки /в сила от 30.04.2002 г./;
7. с предприемането на действия по принудително събиране /в сила от 30.04.2002 г./;

Съгласно чл. 141, ал.2 от ДПК давността се прекъсва с влизането в сила на акта за установяване на публичното вземане;

Следва да се има предвид също така, че съгласно чл. 141, ал.2, т.2 и т.3 от ДПК, давността прекъсва с налагането на обезпечителни мерки, както и с предприемането на действия по принудително събиране. Тези норми са отменени, считано от 30.04.2002г., но от влизане в сила на ДПК до отмяната на визираните законови текстове, осъществяването на предвидените в тях юридически факти са породили правните последици на прекъсване на давността.

Следва да се подчертае изрично разликата в режима на прекъсването на давността по ДПК и ДОНК. Докато съгласно чл. 141, ал.2, т.1 от ДПК /отм./, давността се прекъсва с влизането в сила на акта за установяване на публичното вземане, то при действието на ДОНК основание за прекъсването е издаването на акта за установяване на публичното вземане.

3. Приложим закон относно погасителната давност за данъчните задължения при промяна на правния режим

Давностните срокове и основанията за спирането и прекъсването им с оглед приложимия закон следва да бъдат обект на внимателен анализ от органа, компетентен да се произнесе относно изтеклата погасителна давност по искане, възражение или жалба на заинтересованото лице. Същият следва и служебно да събере относими доказателства в тази насока, освен представените от длъжника такива, с цел законосъобразно произнасяне по искането/възражението на лицето.

Въз основа на принципа, че нормите за сроковете, установени в нов закон, не се прилагат към започнали да текат вече заварени срокове, освен ако за завършването им по стария закон се изисква по-дълъг срок от предвидения по новия закон и доколкото давностният срок в Закона за данъчното производство (отм.)- чл. 22, е по-кратък, а сроковете по ДПК – чл. 140 /отм./ и по ДОНК – чл. 171 са идентични, следва да се приеме, че колизия между трите закона в този аспект не може да възникне. За всеки закон се прилага срокът, предвиден от действащия към възникването му закон. С влизането в сила на ДПК, следва да се счита, че същият отменя и нормите на ЗСДВ относно давността, тъй като предвижда по- кратка абсолютна давност.

Относно основанията за спиране и прекъсване на давността за данъчните задължения, както и за срока на спирането ѝ, от 1993г. до 01.01.2000г. приложим е ЗДП, от 01.01.2000г. до 01.01.2006г. приложим е ДПК, след 01.01.2006г. е приложим ДОНК.

Например, въпреки, че ЗДП не предвижда възможност за прекъсване на давността, относно задължения, възникнали при действието на ЗДП, основание за прекъсване на срока би бил влязъл в сила след 01.01.2000 г. ревизионен акт.

IV. Приложим закон за погасителната давност относно осигурителни задължения

1. Вноски за ДОО, фонд „ПКБ” и Уч.ПФ

1.1 Приложими закони до влизане на КСО в сила

Съгласно чл.25, ал.4 от Закона за фонд "Обществено осигуряване"/ДВ, бр.104/95 г./, сумите по влезли в сила разпореждания по ревизионни актове се събират чрез изпращане на писмено нареждане от поделенията на НОИ до обслужващите банки на длъжника. Изпращането на запорни съобщения до обслужващите банки представлява действие по принудително събиране на установените с влезли в сила разпореждания суми. **Давността се прекъсва с всяко действие по събиране на държавните вземания, предприето за принудително изпълнение на вземането** /чл.4, ал.3 от Закона за събиране на държавните вземания – ДВ, бр.26/96 г./.

В чл.28 от ЗФОО има изрично препращане относно погасителната давност към Закона за събиране на държавните вземания.

В Закона за събиране на държавните вземания не са уредени случаите, в които давностният срок спира да тече, въпреки, че в чл.4, ал.5 изрично е записано, че давностният срок се спира или прекъсва.

Считаме, че към датата на съставяне на обсъжданите влезли в сила административни актове, приложим закон относно давността, като се прилага принципа на чл.46, ал.2 от Закона за нормативните актове за неуредените случаи, с чл.116, б."а" и б."б" от ЗЗД, а именно: **давността се прекъсва с искане за почване на помирително производство и с признаване на вземането от длъжника.**

Искането от страна на длъжника за разрочване на вземането по своя характер представлява признаване на задължението, а одобряването на погасителен план за разрочено плащане – помирително производство по смисъла на чл.116, б."б" от ЗЗД.

Извършването на доброволни плащания е индигия, че вземането е признато и чрез такива действия давностният срок също се прекъсва.

1.2. Приложими закони след влизането на Кодекса за социално осигуряване в сила, считано от 1.01.2000 г.

В разпоредбата на чл.115 от КСО са уредени три хипотези, в които давностният срок се прекъсва, а именно:

- влизане в сила на разпореждането за установяване на вземането;
- с налагане на обезпечителни мерки и
- с предприемане на действия по принудително изпълнение.

Налагането на запор по банкови сметки на самия длъжник е способ за принудително събиране. С изменението на чл.110, ал.5, т.1 от КСО с ДВ, бр.67/2003 г., освен този способ за принудително събиране, се въведе и налагането на запори по сметка на свързани с длъжника лица.

В КСО е уреден само един случай на спиране на давностния срок – по чл.116, ал.8 от КСО – за срока на разрочване на вземането.

За неуредените въпроси в КСО субсидиарно се прилага чл.141, ал.1, т.1, т.2, т.4 и т.5 от ДПК.

Съществено различие между двата кодекса в обсъжданата област е, че налагането на обезпечителни мерки и извършването на действия по принудително събиране по реда на ДПК спира давността, а по КСО чрез тези действия тя се прекъсва.

Друго съществено различие е **моментът, от който започва да тече погасителният давностен срок**. По КСО начален момент е изтичане на срока за доброволно изпълнение, който е самостоятелен за всяка отделна главница по месеци, независимо, че с един акт са установени няколко такива главници. По ДПК публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок /чл. 140, ал.1 от ДПК/.

С влизането на ДОПК в сила, считано от 1.01.2006 г., се прилагат разпоредбите на чл.171 и чл.172 от ДОПК.

2.Вноски за ДЗПО

До влизането на ДОПК в сила НОИ събираше и вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване /чл. 33, ал. 3, т. 3, б. "в" от КСО/, които по своя характер са държавни публични вземания /чл. 13, ал. 2, т. 1 от ДПК/.

Задължението за внасяне на вноските за ДЗПО възниква при същите условия, както и това за вноските за ДОО /чл. 157, ал.6 и чл. 158 от КСО/.

Погасителната давност е 5-годишна, но началният момент, от който тя започва да тече, е различен с оглед особеностите при възникване на задължението за внасяне на вноски за ДЗПО. Изискуемостта настъпва с изплащането на вознаграждение, респективно за самоосигуряващите се лица и за лицата, полагащи труд без трудово правоотношение - след 10-то число на месеца, следващ месеца, за който са дължими вноските.

Спирането и прекъсването на давността за тези вноски е аналогично като при вноските за ДОО.

С влизането на ДОПК в сила, считано от 1.01.2006 г., се прилагат разпоредбите на чл.171 и чл.172 от ДОПК.

3. Вноски за здравно осигуряване

За периода до влизане на ДПК в сила /от 1.07.1999 г. до 1.01.2000 г./ се прилага Закона за събиране на държавните вземания и изложеното по т.1. по този закон.

От 1.01.2000 г. се прилага чл.140, ал.1 от ДОПК - вземания за задължителни осигурителни вноски за здравно осигуряване се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, смятано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение. В ЗЗО липсват специални разпоредби и поради това се прилага общият текст за публичните вземания, определен в ДПК.

С влизането на ДОПК в сила, считано от 1.01.2006 г., се прилагат разпоредбите на чл.171 и чл.172 от ДОПК.

4. Вноски за фонд „ГВРС“

За 2005 г. се прилага ДПК, тъй като в ЗГВРСНР нямаше специални разпоредби за внасянето на вноските.

За 2006 г. се прилагат чл.171 и чл.172 от ДОПК.

Считано от 1.01.2007 г. с уеднаквен режимът за внасяне на вноските за фонд „ГВРС“ с този за задължителните осигурителни вноски за ДОО, поради това давността започва да тече от друг начален момент, а именно – възникване на задължението за внасяне на вноските – за всеки месец по отделно, аналогично като при вноските за ДОО и ДЗПО.

V. Приложим закон за погасителната давност относно глобите и имуществените санкции

Вземанията за глоби и имуществени санкции са публични държавни вземания по силата на чл. 162, ал.2, т.7 от ДОПК, чл. 13, ал.2, т.4 във връзка с § 1, т. 2 от ДР на ДПК, чл.1, ал.2 от ЗСДВ. Поради това те се подчиняват на общия режим на погасителната давност, предвидена в цитираните закони, с изключение на случаите, при които със закон е предвиден по-кратък срок. Такъв по-кратък срок е предвиден в ЗАНН, който в случая се явява специален, относно погасяването по давност на вземанията за наложена по реда на същия закон глоба.

Съгласно в чл.82, ал.1 и ал.3 от ЗАНН, административното наказание не се изпълнява, ако са изтекли две години, когато паложеното наказание е глоба. Независимо от спирането или прекъсването на давността административното наказание не се изпълнява, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора този срок – тоест след изтичането на тригодишен срок.

Следва да се има предвид, че съгласно чл. 82, ал.4 от ЗАНН, тригодишната погасителна давност не се прилага по отношение на глобата, когато за събирането ѝ в двегодишния срок от влизане в сила на акта, с който е наложена глобата, е образувано изпълнително производство. В тези случаи давностните срокове по отношение на

вземането за глоба се подчиняват на разпоредбите на ДОПК, съответно ДПК или ЗСДВ. Давността по ЗАНН започва да тече от влизане в сила на акта, с който е наложено наказанието и се прекъсва с всяко действие на надлежните органи, предприето спрямо наказания за изпълнение на наказанието. След завършване на действието, с което е прекъсната давността, започва да тече нова давност. За неуредените случаи на спиране, се прилагат разпоредбите на ДПК, респективно - ДОПК.

Тъй като в ЗАНН по отношение на имуществената санкция не е предвиден изрично регламент относно давността, следва да се приеме, че давността за имуществените санкции се подчинява на общия режим на давността на публичните вземания по ДОПК /съответно ДПК, ЗСДВ/, включително нейното спиране и прекъсване.

VI. Компетентен орган относно преценка на основаемостта на искането, възраженията или жалбата на заинтересуваното лице, с което се иска прилагане на правните последици на изтекла погасителна давност

Компетентният орган да се произнесе по искането за прилагане на последиците от погасителната давност е различен в зависимост от акта, който следва да се издаде, съответно действието, което следва да се извърши:

1.1. Когато задължението е констатирано в ревизионния доклад и възражението за изтекла давност се направи във връзка с доклада, органът по приходите, определен да издаде ревизионния акт следва в същия да отбележи констатацията относно липса или наличие на изтекла погасителна давност.

1.2. Когато задължението е прихванато с акт за прихващане или възстановяване и възражението за изтекла давност се направи в жалбата срещу същия пред Директора на Дирекция „ОУИ“, констатацията относно липса или наличие на изтекла погасителна давност следва да се направи в решението по жалбата от Директора на Дирекция „ОУИ“.

1.3 Когато задължението е установено с акт по чл. 106 или 107 от ДОПК и възражението за изтекла давност се направи в жалбата срещу същия пред Териториалния директор, констатацията относно липса или наличие на изтекла погасителна давност следва да се направи в решението по жалбата от Териториалния директор.

1.4. Когато задължението е установено с ревизионен акт и възражението за изтекла давност се направи в жалбата срещу същия пред Директора на Дирекция „ОУИ“, констатацията относно липса или наличие на изтекла погасителна давност следва да се направи в решението по жалбата от Директора на Дирекция „ОУИ“.

1.5. Когато възражението е във връзка с обжалване по административен ред на издадено от органа по приходите по искане на задълженото лице удостоверение за наличието или липсата на задължения, компетентен да се произнесе по искането на чл. 92, ал.3, във връзка с ал.1 от ДОПК е териториалният директор.

1.6. Когато възражението е направено във връзка с действия по принудителното изпълнение, предприети от публичен изпълнител, съответният публичен изпълнител е компетентен да се произнесе по искането, а когато е направено в жалба срещу действията на публичния изпълнител - съответният решаващ орган, компетентен да се произнесе по жалбата.

1.7. Когато съответното вземане е предмет на висящ съдебен спор, съответният съд е компетентен да се произнесе по възражението за изтекла давност.

1.8. Когато искането бъде направено извън производствата, които се инициират с подадена от лицето жалба, /например – молба за отписване на задължението от данъчно – осигурителната сметка/, компетентен е съответният публичен изпълнител.

VII. Прилагане на последиците от изтекла погасителна давност

1. Давността не се прилага служебно, а по искане или възражение на длъжника

Давността не е производство по ДОПК. Тя е институт, регламентиращ последиците по отношение на вземането в случаите на липса на достатъчна активност от страна на кредитора да събере същото в законоустановения срок. Поради това в случая е неприложимо регламентираното в чл.17, ал.1. т.2 от ДОПК право на задължените лица да бъдат разяснявани правата в производствата по този кодекс. Съгласно чл. 120 от Закона за задълженията и договорите, давността не се прилага служебно. Поради това органите по приходите следва да прилагат правните последици на изтеклата погасителна давност само по искане или възражение от страна на длъжника. В случаите, когато в производство по ДОПК /ревизионно, административно- наказателно, по обжалване или събиране/ служебно се установи, че по отношение на определени задължения на лицето е изтекла погасителната давност, това обстоятелство не следва да се отразява в акта, ако няма искане/възражение на длъжника. На лицата не следва да се разяснява правото им да искат прилагането на погасителната давност.

2. Форма на искането или възражението на лицето

Искането за прилагане последиците на изтеклата погасителна давност следва да е да е в писмена форма, когато е подадено като възражение срещу някой от актовете, посочени в VI, т. 1.1. – 1.6 от настоящото писмо. Когато извън производствата, които се инициират е подадена от лицето жалба, искането бъде направено устно, лицето следва да се насочи да го направи в писмена форма. В тези случаи, ако лицето не подаде искане, по заяви, че желае да се възползва от последиците на погасителната давност, органът по приходите/публичният изпълнител следва да изготви протокол по реда на чл.50 от ДОПК, в който да бъде отразено направеното искане на лицето.

3. Действия на компетентния орган, когато лицето претендира правото си в жалба против акт на орган по приходите

Когато лицето претендира правото си в жалба против акт на орган по приходите, следва да се приеме, че е налице искане за прилагането на последиците от изтекла погасителна давност /възражение за изтекла погасителна давност/.

Когато в хода на ревизионното производство бъде направено възражение за изтекла давност, задълженията, за които органът по приходите е констатирал, че са погасени по давност, следва да бъдат установени с ревизионния акт. Както ревизионният доклад, така и ревизионният акт трябва изрично да съдържат констатации относно основанието и размера на погасените по давност публични вземания (за данъци и задължителни осигурителни вноски), включително констатации относно юридическите факти, касаещи давностните срокове. При направено основателно възражение за изтекла погасителна давност от ревизираното лице, същото следва да се уважи, като в рекапитулацията на акта съответните задължения се посочат на отделен ред като погасени по давност и датата, към която погасителната давност е изтекла.

Съответно и решението на компетентния решаващ орган по отношение на акт на орган по приходите, съдържащ установяване на погасени по давност задължения, следва да потвърждава акта, като следва да съдържа изводи както относно паличието на задължението, така и относно наличието на изтекла погасителна давност, съответно за датата, към която задължението е погасено по давност. В данъчно-осигурителната сметка погасените по давност задължения следва да се отразят, като след това се извършва и отписване на основание на чл. 173 от ДОПК.

Погасените по давност задължения не се включват в размера на задълженията, за които може да се образува производство за принудително събиране.

4. Възможност за прихващане на погасено по давност задължение

Погасеното по давност задължение подлежи на прихващане при условията на чл. 128, ал.1, изречение второ от ДОПК, съгласно който може да се извърши прихващане с погасено по давност задължение, когато вземането на длъжника е станало изискуемо, преди задължението му да бъде погасено по давност. Аналогичен е текстът на чл. 170, ал.3 от ДОПК. Тези законови норми са продиктувани от обратното действие на прихващането

– двете насрещни задължения се считат за погасени до размера на по-малкото от тях към датата, на която прихващането е могло да се извърши.

Органът по приходите следва да направи съпоставка между датата на изискуемост на насрещното вземане на задълженото лице и датата на погасяване на публичното задължение и при наличието на законовите предпоставки да извърши прихващането.

5. Доброволно плащане след изтичане на сроковете

Съгласно чл. 174 от ДОПК не подлежат на връщане доброволно платени публични задължения, изпълнени след изтичане на давностния срок, включително отнесените по реда на чл. 173.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАИ:
/М. МУРГИНА/

